

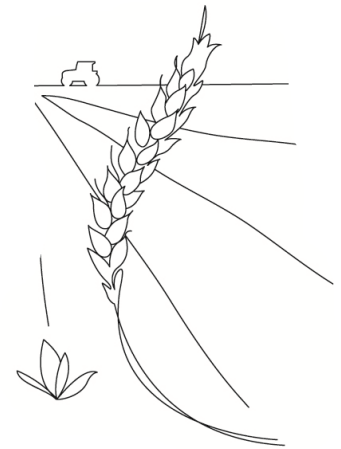
Bönsmyg *Bruchus rufimanus*

Förekomst, biologi, skadeverkan och bekämpning

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Robert Dinwiddie
Växtskyddscentralen Skara, Jordbruksverket
robert.dinwiddie@jordbruksverket.se
036-15 81 11

Var finns bönsmygen?

- Bestämdes första gången i Sverige 2008, i Skåne.
- Ökat och spritt sig sedan dess.
- Rapporter om kraftiga angrepp i Skåne 2009–2010, Östergötland 2014.
- I en enkät från 2015 svarade ca 40 % utsädesodlare att de noterat angrepp.

Hur känner man igen bönsmygen?

Adulten har orangea framben och inre antennleder.
Hårighet på ryggen gör den fläckig.

Både larv
och
puppa är
ljusgula

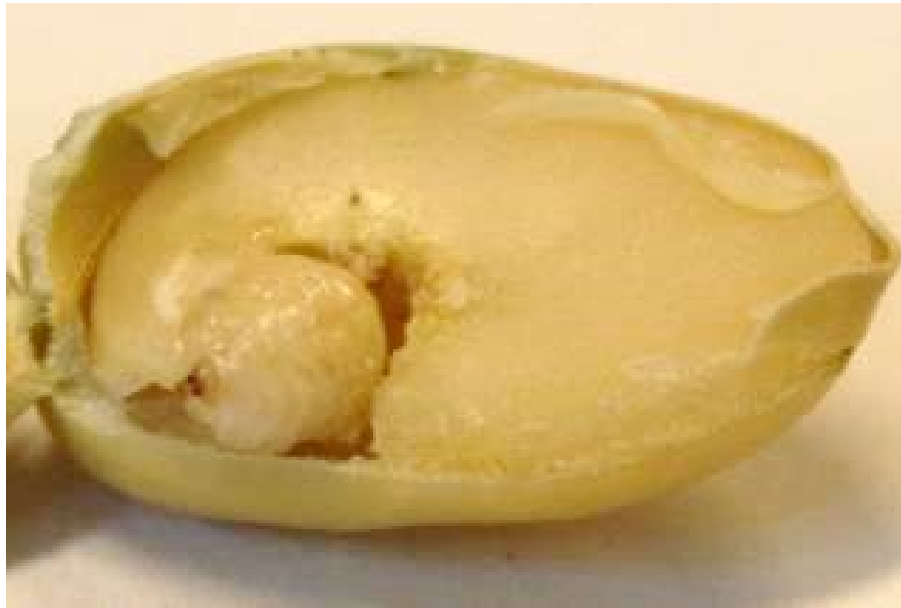

Foto: Lina Norrlund

**Bönsmyg,
fullbildad**

**Locket till
kammaren
där
förpuppning
en sker**

**Skalbaggens
utgångshål**

**Larvens
ingångshål**

Foto: Lina Norrlund

Livscykel bönsmyg

Övervintrar som adult i fältkanter, t.ex. under bark eller i växtrester.

Övervintrar i bönor

Förpuppning
sker inuti
bönorna

Larven
äter sig
in i
bönorna

Parar sig i fält
och lägger
ägg på nya
baljor

Foto:
Lars Johansson

Foto: Lina Norrlund

Bönsmyg i åkerböna

Inventering 2016 – Nationellt

- Bönsmyg i 70 % av undersökta fält.
- I genomsnitt 7 % angripna bönor (max 42 %).
- De största angreppen fanns i Västra Götaland.
- Utsädets angreppsgrad har spelat mindre roll för slutangreppet än andra faktorer.
- Inga säkra sortskillnader.
- Skördesänkningen marginell.

Bönsmyg utbredd i Skaraborg

- Angreppen 2016 generellt låga

Skadeverkan - utsäde

- **Större risk för mekaniska skador**
  - I ett prov med relativt låg tusenkornvikt och många trasiga bönor var grobarheten 60 % lägre hos angripna bönor*.
  - I ett prov där fina angripna bönor jämfördes med oskadda minskade grobarheten bara 6 %*.
- **Påverkan på grobarhet och skjutkraft**
  - Angripna bönor visade i genomsnitt 25 % sämre grobarhet och skjutkraft jämfört med oskadda bönor*.

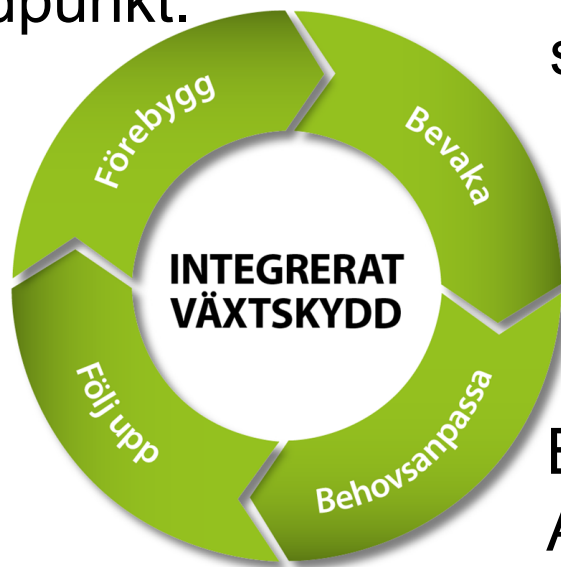
*Sex skördeprover från 2016 har specialtestats av Utsädesenheten.

IPM för hantering av bönsmyg

Utsäde som är fritt från bönsmyg.
Undvika sådd i närheten av angripna
fält eller lagrade bönor.
Jordbearbetning.
Parasitsteklar och rovkvalster.
Sortval och sen såtidpunkt.

Observera bönsmygens
förekomst i fält i
förhållande till blomningen
samt temperatur. Leta ägg.

Gradera angrepp
i skörden.

Behövs bekämpning?
Anpassa tidpunkt och dos.

Bekämpning

Bekämpning i fält – förhindra äggläggning

Biscaya registrerat i Sverige.

Oljor och biologisk bekämpning.

Gasning i lager – förhindra spridning

Phostoxin